

ETH DIARI

Numerò 168
dimars 27 de junhsèga 1999

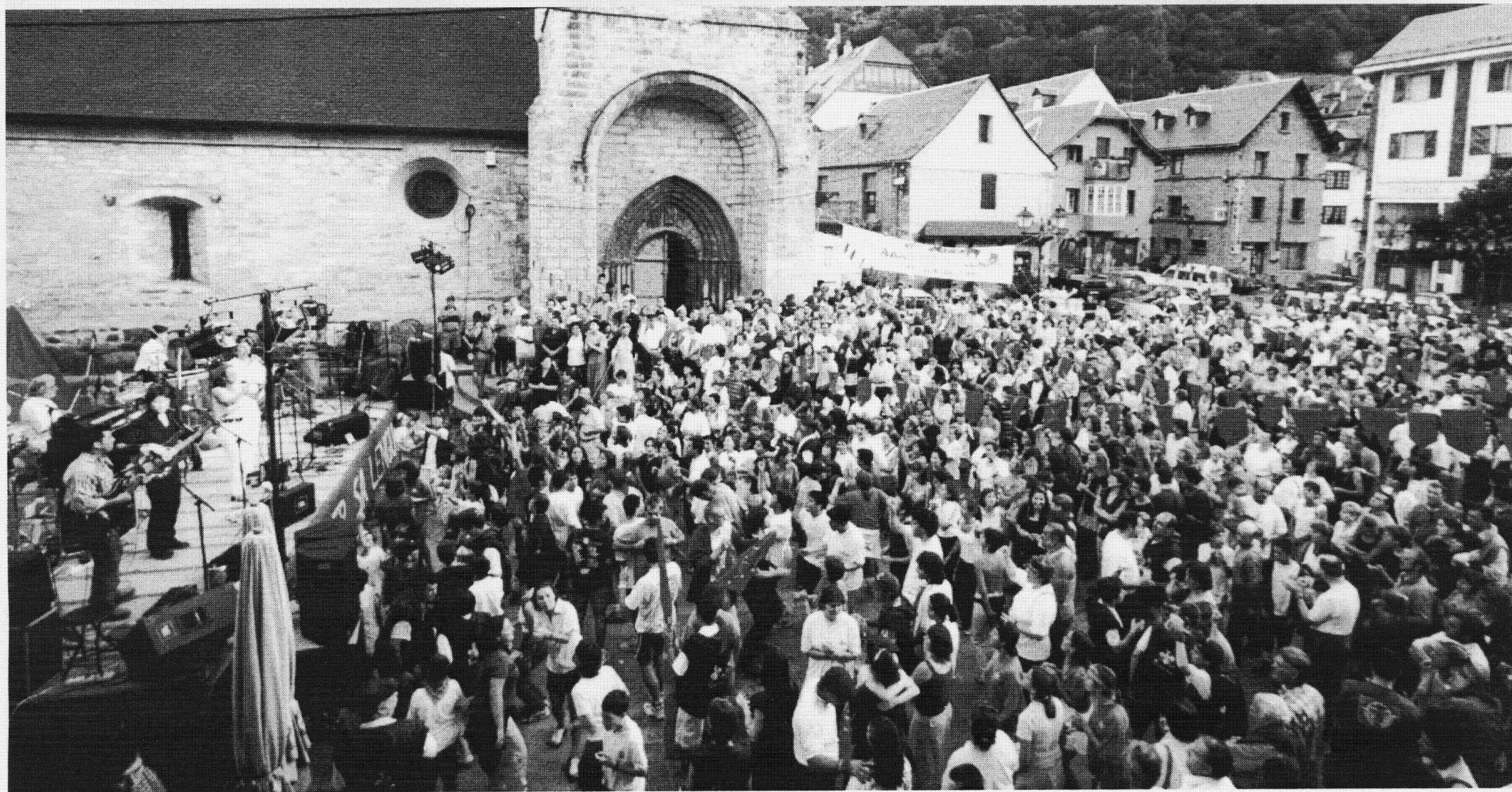
HUELHETON

DIARI

D'ARAN

Prètz: 50 pessetes

UN MILÈR DE PERSONES REVENDIQUE ER ARANÉS ENA HÈSTA "ARAN PER SA LENGUA"

Tot un exit d'assistència ciutadana ena VI corsa **ARAN PER SA LENGUA** organizada peth collectiu Lengua Viua.

En començament, d'un biais desigual, s'incorporauen corredors enes diuèrses colones, gessudes de Montgarri e de Pònt de Rei, entà acabar arribant -dempús de traussar eth Camin Reiau- tàs 8.15 ena plaça dera Glèisa de Vielha.

Ena plaça se desvolopèc era hèsta fin de corsa: aqui, Lisa Escala, era populara periodista de Catalonha Ràdio, hec de

mèstra de cerimònies, prumèrament en tot presentar era construccion en viu d'un *puzle* compausat de granes pèces que representauen es diuèrsi terçons deth país e qu'auien portat es corredors des diferents colones, amassa tamb eth drapèu occitan e es claus, qu'un viatge ena plaça se calèren en dues claudures simboliques, e dempús balhant era paraula ara naua presidenta de Lengua Viua, Lordes Santacruz (eth legedor traparà en aguest diari eth tèxte intègre deth sòn parlament), e entà acabar anonciant eth **Prèmi Lengua Viua 1999**, que siguec concedit ath Collectiu de mèstres d'Aran peth sòn trabalh desinteressat pera lengua tamb era elabora-

cion de materiau didactic en aranés entàs sòns alumnes. Un aute des actes centraus siguec era representacion d'un *sketch* teatrau de Pepita Caubet que representauè dus personatges vengudi de luenh, mès qu'auien en comun ua madeisha lengua.

Era fin de hèsta, entre mòs de còca e glop passada de moscatel, siguec amenizada peth grop Nadau. Tot un esplendid espectacle qu'acorropèc, enes sòns moments mès ludents, mès d'un milèr de ciutadans, entre es quaus se trobaue era gent deth país e força toristes encuriosidi per eveniment.

PARLAMENT INTÈGRE DERA PRESIDENTA DE LENGUA VIUA, LORDES SANTACRUZ, PRONONCIAT ENA HÈSTA FINAU DERA VI CORSA "ARAN PER SA LENGUA"

Planvengudi ara VI Corsa pera Lengua.

Tamb er esfòrç físic de toti es qu'an participat, des de Montgarri, des de Pònt de Rei enquia aguesta plaça, e tamb era preséncia de toti es qu'ara èm aciù, podem díder qu'er aranés, qu'era lengua dera nòsta tèrra, ei viu.

Era lengua ei era manifestacion umana mès propèra e era que mos hè mès persones. Tamb era expressam es nòsti sentiments, es nòstes idies e transmitim era cultura de generacion en generacion. As pòrtes deth 2000, que tantes reflexions compòrte, èm conscients -e açò compòrte ua grana responsabilitat- qu'aguesta corsa ei cada còp mès dura, mès competitiua. Es auantatges, cada dia mès e mès sofisticats dera sciéncia, son un trebuc entà lengües minoritàries com era nòsta.

Lengua Viua non vò pèrder aguesta corsa, dejà tradicionau,

coma fòrça e testimoniatge de qu'arrés e arren arturarà eth camin qu'a de córrer era lengua aranesa, pr'amor qu'ei era que mèrque era fòrça e era personalitat d'Aran. Ei indobtable qu'ua lengua que non a preséncia enes mieis d'informacion ei destinada ara subsisténcia, ar exili. Cau mès esfòrç per part des institucions que mos representen. Tot esfòrç ei pòc entara perviuença, entara preséncia util e valorada der aranés ena nòsta societat. Auem passat tempsi de luta e d'incomprensions e sabem qu'ei rentable qu'era lengua mairau creishe tamb era mainadèra. Mès que non s'arture aqui senon que sigue presenta en totes es manifestacions sociaus.

Aguesta voluntat dejà l'auem un òme, e pòriem díder de forma grafica que siguec un des prumèrs 'corredors' ena corsa pera lengua: un corredor de hons. Des d'aciù hèm arribar eth nòste testimoniatge ath senhor Casimiro Ademà, qu'en

1966 e dempús en 1969 publicèc eth prumèr estudi sus er aranés en sòn *Estudio sobre el dialecto aranés*. Tamb era esperança que li shautarà escotamos de naut deth cèu, li arregaïm er amor ara sua tèrra, as sòns òmes e ara sua lengua. Eth hec era corsa non pas tamb es comes senon tamb era sua ploma.

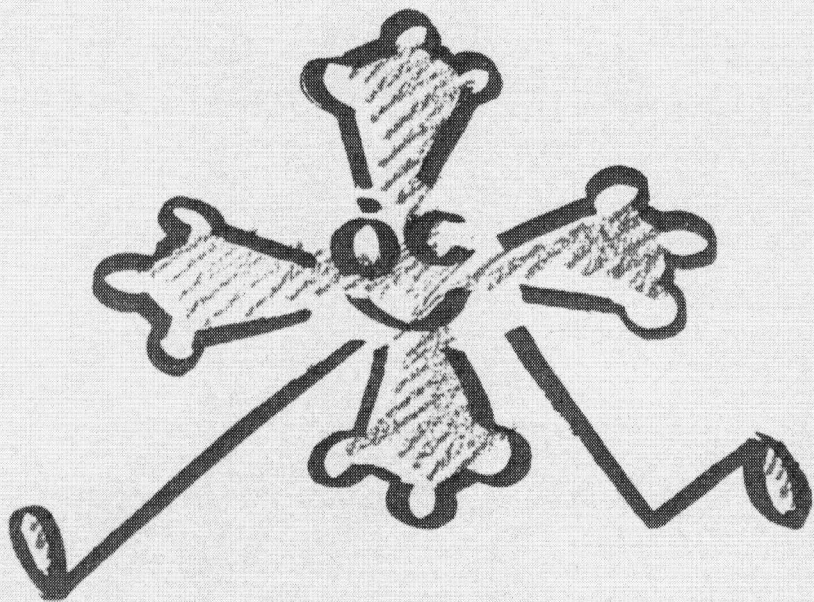
Des dera prumèra corsa enquia aué, qui mos anaue a díder ara gent de Lengua Viua qu'ua idia com aguesta, de hèr ua corsa pera lengua tamb era fin de hestejar toti amassa era nòsta lengua, arthenherie aguesta manifestacion qu'an darrèr d'an ei un cant ara convivéncia e que mos amasse tamb era finalitat precisa e, dideria, era mès vantabla tà un pòble: hestejar era lengua que parle. Hè-la a córrer e córrer per a on es nòsti pairs-sénhers anauen e venguien: peth Camin Reiau que, credem sense vantà-mos, vam recuperant des qu'era Corsa pera Lengua li dèc vida a un

vielh camin desbrembat.

Tostemp mos cau admirar e arreconéisher, com abantes è dit, as corredors de hons, as corredors solitaris, aqueri que hèn dera sua vida, deth sòn mestier, ua corsa solidària tamb era nòsta causa, tamb era lengua aranesa. Atau, un d'eri eth ETH DIARI, que dia a dia mos hè arribar era vida vidanta d'Aran e tanben de delà.

Atau madeish aguesta corsa pera lengua l'alonguen mès e mès corredors: escriptors que publiquen en aranés, escriptors qu'escriuen en aranés, es que hèn teatre, es que canten, era nòsta mainadèra e era nòsta joenessa, qu'a era lengua dejà tan interiorizada que non li cau pas revirà-la; non auem cine, mès dejà auem un vidèu... Eth listat -quin gòl- s'alongue e s'alongue... e que non pare jamès.

Bona serada e enquiara setau corsa!

ROTA DES ERMITES TAMB ES JOENI PERA VAL D'ARAN

Er Esplai e Centre Juvenil Aran-Thal se dispausa a realizar, a compdar deth dia 25 de junhsèga e enquiath 8 d'agost ua rota nomenada "Rota des ermites tamb es joeni pera Val d'Aran". Eth començament dera activitat aurà lòc en santuari de Montgarri tàs 17 ores en tot acabar ena ermita de Sant Joan de Toran.

Es objectius que se preparau-

se eth centre son arténher qu'es participaires, joeni entre 11 e 16 ans, coneishen un shinhau mès era cultura aranesa rebatuda enes glèises, ermites e capèles que se visitarà, e qu'ath long des sègles an estat es grani testimoni des diuerses fluctuacions d'idies, formes de pensar e d'èster. Un aute objectiu qu'ei hèr camin tamb es auti tamb tot çò qu'açò vò díder. Mès non serà pas sonque ua rota culturau; aurà eth gran

element ludic e esportiu com ei pujar montanhes, jugar, córrer, balh, hèsta, hèr *rafting*, *tirolina*, ipica...

Tot aquerò serà possible gràcies ara colaboracion des mossens des parròquies, deth grop de monitors e educadors qu'an dat forma ad aguest projecte d'ostiu, deth grop de pairs que portaràn eth trabalh d'intendéncia, des ajuntaments dera Val e ara ajuda deth Conselh Generau.

Era escadença se meritaue un excellent reportatge fotografic. Per açò vos presentam quauqu'ues des fòtos hètes per Miguel Fernández, de Valcolor Vielha, en tot rebrembà-vos qu'eth reportatge a mès fotografies ara man de toti.

Editor e director : Joan-Ramon Colomines-Companys.
Edite ETH DIARI
Familia Colomines
Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA:
Aula Euròpa des Pirinèus (Val d'Aran)
Carrèr Doctor Manel Vidal
locau num.5
(Darrèr edifici/ Ath cant der Espitau)
25530 Vielha-Val d'Aran
Telefon: 973641772
Fax: 973640871
E-mail vivenciaaranesa@ctv.es

Equip de correctors: Xavier Gutierrez.
Equip comercial: Ramon Agulló i Teixidor.